

Instrukcja

o zasadach doskonalenia zawodowego, egzaminach i szkoleniach

ALZA - S1

Regulacja wewnętrzna spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 28 marca 2003 r.
o transporcie kolejowym w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

CZŁONEK ZARZĄDU

Wojciech Nastawny

31.03.2016

(Data i podpis zatwierdzającego)

Prezes Zarządu

Sławomir Sobotka

PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawy prawne

Instrukcja o zasadach doskonalenia zawodowego, egzaminach i szkoleniach ALZA – S1 została opracowana na podstawie następujących przepisów:

1. Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym z późn. zmianami.
2. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady 2009 r. w sprawie przyjęcia podstawowych parametrów rejestrów licencji maszynisty i świadectw uzupełniających określonych w dyrektywie 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych z późn. zmianami.
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie licencji maszynisty.
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie świadectwa maszynisty z późniejszymi zmianami.
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie egzaminów na licencję i świadectwo maszynisty.
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań zdrowotnych, badań lekarskich i psychologicznych oraz oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności.
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie ośrodków szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów.
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 października 2022 r. w sprawie krajowego rejestru maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe.

ROZDZIAŁ 1 WSTĘP

§ 1

Cel i zakres obowiązywania instrukcji

1. Niniejsza instrukcja o przygotowaniu zawodowym, egzaminach i szkoleniach dla osób zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego w firmie Alza Cargo Sp. z o.o. określa:
 - 1) wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego;
 - 2) warunki, jakie muszą spełniać pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach w Spółce;
 - 3) zasady oraz tryb przygotowania pracowników do pracy na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz kompetencje osób kierujących przygotowaniem i doskonaleniem zawodowym i ich kwalifikacje;
 - 4) rodzaj egzaminów i warunki dopuszczenia do egzaminów pracowników Spółki;
 - 5) zasady doskonalenia zawodowego pracowników Spółki;
2. Instrukcja obowiązuje w firmie Alza Cargo Sp. z o.o.
3. Instrukcja obowiązuje bez względu na formę prawną zatrudnienia w Alza Cargo Sp. z o.o. osoby na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego.

§ 2

Podstawowe pojęcia użyte w instrukcji

1. Ilekroć w niniejszej instrukcji użyto następujących pojęć należy przez to rozumieć:
 - 1) **uprawniony lekarz** – lekarz Kolejowego Zakładu Medycyny Pracy lub lekarza Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej,
 - 2) **pracownik** – osoba zatrudniona na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, bez względu na formę jej zatrudnienia,
 - 3) **Dyrektor/Kierownik** – Dyrektor/Kierownik Pionu, któremu podlegają służbowo pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kolejowych oraz na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych,
 - 4) **przygotowanie zawodowe** – okres zatrudnienia, w trakcie, którego pracownik nabywa w sposób zorganizowany wiadomości teoretyczne i umiejętności praktyczne potrzebne do uzyskania kwalifikacji wymaganych do samodzielnego wykonywania obowiązków na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym prowadzących pojazdy kolejowe,
 - 5) **komisja egzaminacyjna** – komisja egzaminacyjna stwierdzająca kwalifikacje pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym prowadzących pojazdy kolejowe,
 - 6) **egzamin kwalifikacyjny** – egzamin mający na celu stwierdzenie posiadania przez pracownika kwalifikacji uprawniających do pracy na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym do prowadzenia pojazdów kolejowych,
 - 7) **egzamin** – egzamin, który dotyczy pracownika posiadającego licencję i zdającego egzamin na świadectwo maszynisty,

- 8) **autoryzacja** – praktyczne sprawdzenie w miejscu pracy wiedzy i umiejętności pracownika, który zdał egzamin kwalifikacyjny na dane stanowisko kolejowe,
- 9) **egzamin okresowy** – okresowe (cykliczne) sprawdzenie wiadomości i umiejętności pracownika zatrudnionego na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym prowadzącego pojazd kolejowy,
- 10) **egzamin weryfikacyjny** – sprawdzenie teoretycznych wiadomości i praktycznych umiejętności pracownika, posiadającego świadectwo zdania egzaminu kwalifikacyjnego, przed ponownym dopuszczeniem go do pracy na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym również z prowadzeniem pojazdu kolejowego,
- 11) **Spółka** – rozumie się przez to firmę Alza Cargo Sp. z o.o.,
- 12) **doskonalenie zawodowe / szkolenie okresowe** – szkolenie podnoszące kwalifikacje i umiejętności zawodowych pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym prowadzących pojazdy kolejowe; nazwa szkolenia okresowe odnosi się do szkoleń pracowników posiadających licencję i świadectwo maszynisty,
- 13) **kandydat** – osoba odbywająca przygotowanie zawodowe na określone stanowisko związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym prowadzeniem pojazdów kolejowych,
- 14) **szkolenie teoretyczne** – ma na celu uzyskanie wiedzy w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności na wyznaczonym stanowisku pracy, określonym w programie przygotowania zawodowego lub w programie szkoleń pracowników,
- 15) **staż stanowiskowy** – polega na zapoznaniu kandydata z pracą na stanowiskach wskazanych w programie przygotowania zawodowego, znajomość których jest niezbędna do samodzielnego wykonywania czynności,
- 16) **zajęcia próbne** – forma samodzielnego wykonywania czynności (lub ich części) na stanowisku pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna),
- 17) **szkolenie praktyczne** – zorganizowane zdobywanie umiejętności praktycznych i poznawanie zakresu obowiązków poprzez wykonywanie czynności na określonym stanowisku pracy pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna),
- 18) **kierujący przygotowaniem zawodowym** – osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe właściwe dla danego przygotowania zawodowego, nadzorująca przygotowanie zawodowe pracownika,
- 19) **opiekun** – wykwalifikowany pracownik posiadający kwalifikacje zawodowe właściwe dla specjalności, w której odbywa się przygotowanie zawodowe, wyznaczony do sprawowania opieki nad kandydatem w miejscu odbywania przygotowania zawodowego,
- 20) **osoba upoważniona** – pracownik Spółki upoważniony przez właściciela Firmy do wykonywania określonych czynności,
- 21) **upoważnienie** - imienny dokument uprawniający, do wykonywania czynności na danym stanowisku potwierdzające znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku, dla pracowników podmiotu, który wydał ten dokument,
- 22) **sprawdziany wiedzy i umiejętności** - sprawdzenie wiedzy i umiejętności pracownika posiadającego świadectwo maszynisty,

- 23) **licencja maszynisty** – dokument potwierdzający spełnienie przez maszynistę minimalnych wymagań dotyczących warunków zdrowotnych, wykształcenia oraz ogólnych umiejętności zawodowych niezbędnych do ubiegania się o uzyskanie świadectwa maszynisty,
- 24) **świadectwo maszynisty** – dokument uprawniający do prowadzenia pociągu lub pojazdu kolejowego, który jest ważny jedynie na określonej w nim infrastrukturę kolejową, typ pojazdu kolejowego i kategorię uprawnień. Rozróżnia się następujące kategorie uprawnień:
- kategoria A obejmująca lokomotywy manewrowe i pociągi robocze, pojazdy kolejowe do celów utrzymaniowych i lokomotywy używane do manewrów,
 - kategoria B obejmująca przewóz osób i rzeczy.
- 25) **Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r.** – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych z późn. zm.,
- 26) **Rozporządzenie w sprawie licencji maszynisty** – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie licencji maszynisty,
- 27) **Rozporządzenie w sprawie świadectwa maszynisty** – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie świadectwa maszynisty z późn. zm.,
- 28) **Rozporządzenie w sprawie ośrodków szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów** – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie ośrodków szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów,
- 29) **Rozporządzenie (UE) nr 36/2010** – Rozporządzenie Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

§ 3

Wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego w Spółce

1. Stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego w Alza Cargo to:
 - 1) Maszynista pojazdu trakcyjnego,
 - 2) Prowadzący pojazdy wyłącznie w obrębie bocznicy kolejowej,
 - 3) Rewident Taboru,
 - 4) Ustawiacz,
 - 5) Manewrowy,
 - 6) Kierownik pociągu.

ROZDZIAŁ 2
PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE, SZKOLENIA I EGZAMINY PRACOWNIKÓW
ZATRUDNIONYCH NA STANOWISKACH KOLEJOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 22d UST.
1 USTAWY Z DNIA 28 MARCA 2003 r.

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami

§ 4

Ogólne wymagania kwalifikacyjne

1. Pracę na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r., można powierzyć osobie pełnoletniej, która:
 - 1) posiada wymagane wykształcenie, które dla poszczególnych stanowisk określone jest w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami;
 - 2) spełnia wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, potwierdzone orzeczeniem lekarskim wydanym przez uprawnionego lekarza;
 - 3) odbyła wymagane przygotowanie zawodowe na wyznaczone stanowisko pracy;
 - 4) zdała egzamin kwalifikacyjny przed uprawnioną komisją egzaminacyjną, potwierdzony świadectwem złożenia egzaminu kwalifikacyjnego;
 - 5) zdała inny egzamin kwalifikacyjny, wymagany przy dodatkowych czynnościach na danym stanowisku kolejowym, potwierdzony odpowiednim świadectwem zdania egzaminu kwalifikacyjnego;
 - 6) uzyskała autoryzację do pracy na danym stanowisku kolejowym;
 - 7) posiada wydane przez pracodawcę „Upoważnienie” do wykonywania czynności na danym stanowisku potwierdzające znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku;
 - 8) posiada staż pracy na innym stanowisku kolejowym lub przy wykonywaniu określonych czynności, jeżeli dla danego stanowiska kolejowego jest on wymagany,
 - 9) posiada inne, dodatkowe uprawnienia, jeżeli do wykonywania określonych czynności na danym stanowisku pracy są one wymagane na podstawie odrębnych przepisów.
2. Szczegółowe warunki, jakie są zobowiązani spełniać pracownicy oraz osoby przyjmowane do pracy na stanowiskach kolejowych, w tym wymagane wykształcenie, program i zakres przygotowania zawodowego, wymagany czas jego trwania oraz zakres zagadnień egzaminacyjnych dla poszczególnych stanowisk kolejowych, określa załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
3. Pracownicy oraz osoby przyjmowane do pracy na stanowiskach kolejowych podlegają badaniom okresowym w terminach określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
4. Pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych, do wykonywania obowiązków uprawnia „Upoważnienie” wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
5. „Upoważnienia” wydawane są tylko przez wyznaczonych pracowników Działu odpowiedzialnego za kwalifikacje kolejowe, którzy zobowiązani są do prowadzenia i przechowywania rejestru wydanych „Upoważnień”.

6. Spółka prowadzi „Rejestr wydanych upoważnień” w wersji elektronicznej.

§ 5

Ogólne zasady przygotowania zawodowego

1. Do odbycia przygotowania zawodowego może być dopuszczona osoba, z którą podpisano odpowiednią umowę (zlecenie, szkoleniowa itp.) i która posiada:
 - 1) dyplom lub świadectwo stwierdzające wymagane wykształcenie określone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
 - 2) dokumenty potwierdzające staż pracy na innym stanowisku kolejowym lub przy wykonywaniu określonych czynności, jeżeli dla danego stanowiska kolejowego są wymagane.
 - 3) orzeczenie lekarskie stwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną osoby do pracy na określonym stanowisku pracy, wydane przez uprawnionego lekarza.
2. Przygotowanie zawodowe obejmuje:
 - 1) szkolenie teoretyczne,
 - 2) staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne,
 - 3) zajęcia próbne.

Uwaga! Dzień szkolenia dla stażu stanowiskowego i zajęć próbnych równa się 8 godzinom zegarowym.

§ 6.

Zakres i tryb przygotowania zawodowego

1. Przygotowanie zawodowe w celu uzyskania kwalifikacji wymaganych na poszczególne stanowiska kolejowe, przeprowadzane jest według indywidualnego programu przygotowania zawodowego opracowanego przez Spółkę na podstawie ramowego programu określonego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami. Przygotowanie to odbywa się u przewoźników kolejowych, zarządców infrastruktury lub użytkowników bocznic w oparciu o zawarte porozumienia.
2. Dyrektor wyznacza osobę kierującą przygotowaniem zawodowym, którą powinna być osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie, teoretyczną i praktyczną znajomość zagadnień, właściwą dla specjalności przygotowania zawodowego.
3. Do dokumentowania przebiegu przygotowania zawodowego Spółka wydaje osobie odbywającej przygotowanie zawodowe na stanowiska kolejowe dzienniczek przygotowania zawodowego.
4. Odbycie przygotowania zawodowego winno być potwierdzone odpowiednimi zapisami w dzienniczku.
5. Osoba odbywająca przygotowanie zawodowe dokumentuje jego przebieg w dzienniczku, w którym należy w szczególności wymienić:
 - 1) dla stanowisk kolejowych: dyżurny ruchu, nastawniczy, zwrotniczy, kierownik pociągu, ustawiacz, manewrowy, rewident taboru, automatyk, toromistrz oraz dróżnik przejazdowy – jednostki organizacyjne i obiekty eksploatacyjne, w których odbywało się przygotowanie zawodowe oraz zakres wykonywanych czynności;
 - 2) dla stanowisk kolejowych: prowadzący pojazdy kolejowe – jednostki organizacyjne i typy pojazdów kolejowych z napędem, na których odbywało się przygotowanie zawodowe, oraz podać liczbę przejechanych kilometrów na tych pojazdach, z wyjątkiem pojazdów kolejowych specjalnych, które nie są przeznaczone do samodzielnej jazdy po czynnych torach kolejowych, dla których należy podać liczbę godz. pracy na danym typie pojazdu kolejowego na torze zamkniętym.

6. Kierujący przygotowaniem zawodowym Dyrektor, Kierownik lub osoba przez niego upoważniona po zakończeniu przygotowania zawodowego potwierdzają jego odbycie w dzienniczku przygotowania zawodowego.
7. Spółka może skrócić czas trwania przygotowania zawodowego, wliczając okresy zatrudnienia na podobnych stanowiskach, na których pracownik wykonywał czynności zgodne z zakresem przygotowania zawodowego, lub przygotowanie, które pracownik odbył zgodnie z programem nauczania w ukończonej szkole, pod warunkiem że zakres przygotowania jest zgodny z zakresem przygotowania zawodowego wymaganym na danym stanowisku kolejowym.

Szkolenie teoretyczne

1. Szkolenie teoretyczne w ramach przygotowania zawodowego realizowane jest według programu przygotowania zawodowego opracowanego przez Spółkę na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
2. W przypadku kandydatów wymagających szkolenia teoretycznego i braku możliwości zorganizowania takiego szkolenia przez Spółkę, korzysta się z usług innych podmiotów wyspecjalizowanych w prowadzeniu tego typu szkoleń.

§ 8

Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne

1. Staż stanowiskowy polega na zapoznaniu kandydata z pracą na stanowiskach, których znajomość jest niezbędna do samodzielnego wykonywania czynności objętych przygotowaniem zawodowym.
2. Czas trwania stażu stanowiskowego określa program przygotowania zawodowego.
3. Szkolenie praktyczne jest częścią przygotowania zawodowego, w trakcie, którego kandydat zapoznaje się z obowiązkami na stanowisku pracy i nabywa umiejętności praktyczne samodzielnego wykonywania czynności na wyznaczonym stanowisku pracy pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna). Czas szkolenia praktycznego określa program przygotowania zawodowego.
4. Przed dopuszczeniem do wykonywania czynności określonych w programie przygotowania zawodowego należy przeszkolić kandydata z zakresu BHP, a w szczególności poinformować o warunkach wykonywania pracy i zagrożeniach związanych z jej wykonywaniem.
5. Kierujący przygotowaniem zawodowym lub opiekun zobowiązany jest potwierdzić w dzienniczku odbycie stażu stanowiskowego i szkolenia praktycznego.

§ 9

Zajęcia próbne

1. Zajęcia próbne stanowią końcowy etap przygotowania zawodowego. Kandydat, w trakcie zajęć próbnych, wykonuje samodzielnie czynności wchodzące w zakres obowiązków na wyznaczonym stanowisku.
2. Zajęcia próbne, powinny odbywać się pod bezpośrednim nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna) odpowiedzialnego za tok, właściwość i bezpieczeństwo pracy w danej jednostce lub na wytypowanym stanowisku kolejowym.
3. Czas trwania zajęć próbnych określa program przygotowania zawodowego.
4. Kierujący przygotowaniem zawodowym lub opiekun zobowiązany jest potwierdzić w dzienniczku odbycie zajęć próbnych.

5. W uzasadnionych przypadkach Spółka może skierować pracownika na odbycie dodatkowych zajęć próbnych.

§ 10

Zasady ogólne przeprowadzania egzaminów

1. Pracownicy Spółki zatrudnieni na stanowiskach kolejowych, zobowiązani są do poddawania się następującym egzaminom:
 - 1) egzamin kwalifikacyjny,
 - 2) egzamin weryfikacyjny,
 - 3) egzamin okresowy.
2. Z egzaminów nie wystawia się oceny. Komisja określa egzamin jako zdany (pozytywny) lub niezdany (negatywny).
3. Celem egzaminów jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności pracownika niezbędnych do samodzielnego wykonywania czynności na danym stanowisku.
4. Złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym jest jednym z warunków wyznaczenia pracownika na określone stanowisko do samodzielnej pracy.
5. Spółka prowadzi indywidualne „Rejestry egzaminów pracownika” w formie elektronicznej.
6. Daty przeprowadzania egzaminów oraz ich wyniki, należy wpisać w części rejestru egzaminów, która odpowiada rodzajowi egzaminu. Wpisów do rejestrów egzaminów może dokonywać wyłącznie Kierownik Działu odpowiedzialnego za kwalifikacje lub pracownik przez niego wyznaczony.
7. Rejestry egzaminów pracowników przechowywane i udostępniane są przez Kierownika Działu odpowiedzialnego za kwalifikacje.
8. Pracownik, który nie zgłosi się do egzaminu w ustalonym terminie z przyczyn:
 - 1) usprawiedliwionych — zdaje egzamin w innym terminie,
 - 2) nieusprawiedliwionych — jest traktowany jak pracownik, który egzaminu nie zdał.

§ 11

Komisje egzaminacyjne

1. Do przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych, weryfikacyjnych i okresowych, powoływane są komisje egzaminacyjne zwane dalej „komisjami”.
2. Przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej dla stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących określone rodzaje pojazdów kolejowych, powołuje i odwołuje – na wniosek upoważnionej osoby przez pracodawcę – Prezes Urzędu Transportu Kolejowego lub właściwy miejscowo dyrektor właściwego Oddziału Terenowego Urzędu Transportu Kolejowego.
3. Wniosek o powołanie komisji egzaminacyjnej powinien zawierać informacje dotyczące wykształcenia i kwalifikacji posiadanych przez kandydatów proponowanych na przewodniczącego i członków komisji oraz oświadczenia kandydatów na przewodniczącego, członków komisji oraz sekretarza komisji o niekaralności prawomocnym wyrokiem za przestępstwa, o których mowa w ust. 3. Rozdział 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
4. Całokształt spraw związanych z pracami komisji (powoływanie kandydatów do egzaminów, wyznaczanie terminów i miejsc, prowadzenie egzaminów, protokolowanie itp.) prowadzi pracownik, wyznaczony przez kierownika jednostki organizacyjnej przeprowadzającej egzamin.

5. Całość dokumentacji związanej z przeprowadzonym egzaminem przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje do komórki odpowiedzialnej za szkolenia i kwalifikacje pracowników.

§ 12

Egzamin kwalifikacyjny

1. Jednym z warunków zatrudnienia w Spółce na stanowisku kolejowym, jest uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu kwalifikacyjnego.
2. Egzamin kwalifikacyjny przeprowadza na wniosek pracodawcy komisja egzaminacyjna powołana w sposób zgodny z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
3. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin kwalifikacyjny w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku o jego przeprowadzenie. Osoba dopuszczona do egzaminu kwalifikacyjnego co najmniej na 7 dni przed terminem egzaminu zostaje pisemnie, za potwierdzeniem odbioru, zawiadomiona o jego terminie i miejscu.
4. Egzamin kwalifikacyjny składa się z egzaminu teoretycznego oraz z egzaminu praktycznego.
5. Egzamin teoretyczny obejmuje sprawdzenie wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami dla danego stanowiska kolejowego i składa się z części pisemnej i ustnej.
6. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego wraz z zakresem zagadnień egzaminacyjnych dla danego stanowiska kolejowego określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
7. Komisja egzaminacyjna, na podstawie uzyskanego przez osobę egzaminowaną pozytywnego wyniku egzaminu, wydaje świadectwo zdania egzaminu kwalifikacyjnego, którego wzór określa załącznik nr 6 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami. Wyniki egzaminu kwalifikacyjnego odnotowuje się we właściwej części „Rejestru egzaminów pracownika”.

§ 13

Egzamin weryfikacyjny

1. Do poddania się egzaminowi weryfikacyjnemu zobowiązani są pracownicy Spółki posiadający odpowiednie świadectwo kwalifikacji, ubiegający się o ponowne zatrudnienie na tym stanowisku w następujących przypadkach:
 - 1) pracownik został odsunięty od pracy na skutek stwierdzonych uchybień w pracy mogących spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego;
 - 2) ciągła przerwa w pracy na danym stanowisku kolejowym trwała dłużej niż 12 miesięcy
 - 3) pracownik nie uzyskał wyniku pozytywnego na egzaminie okresowym;
 - 4) wniosek o przeprowadzenie egzaminu weryfikacyjnego złożyła Państwowa Komisja Badania Wypadków Kolejowych lub komisja kolejowa w związku z udziałem pracownika w zdarzeniu kolejowym;
 - 5) gdy pracodawca stwierdzi konieczność przeprowadzenia egzaminu w celu zminimalizowania zagrożeń zidentyfikowanych w ramach dokonanej oceny ryzyka;
 - 6) pracodawca stwierdzi konieczność przeprowadzenia egzaminu u pracownika, który posiadał kwalifikacje do wykonywania czynności na stanowisku kolejowym u innego pracodawcy;
2. Przed złożeniem wniosku o skierowanie pracownika na egzamin weryfikacyjny pracodawca kieruje pracownika do odbycia zajęć próbnych na stanowisku kolejowym, którego dotyczy egzamin weryfikacyjny, określając opiekuna oraz czas, termin i miejsce przeprowadzenia tych zajęć.

3. Egzamin weryfikacyjny przeprowadza na wniosek pracodawcy komisja egzaminacyjna powołana w sposób zgodny z rozdziałem 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
4. Wyniki egzaminu weryfikacyjnego odnotowuje się we właściwej części „Rejestru egzaminów pracownika”.

§ 14

Egzamin okresowy

1. Egzaminy okresowe przeprowadzane są w celu cyklicznego sprawdzania stanu wiedzy i umiejętności pracowników Spółki. Egzaminy okresowe przeprowadzane są nie rzadziej niż raz na cztery lata, licząc od daty przeprowadzenia odpowiednio egzaminu kwalifikacyjnego, egzaminu weryfikacyjnego albo ostatniego egzaminu okresowego,
2. Udział pracowników w egzaminach okresowych jest obowiązkowy.
3. Nieprzystąpienie lub uzyskanie na egzaminach okresowych wyniku negatywnego uniemożliwia wykonywanie pracy na stanowisku bezpośrednio związanym z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego.
4. Egzamin okresowy przeprowadza się zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. z późn. zmianami.
5. W przypadku uzyskania na egzaminie okresowym, wyniku negatywnego, pracownik może przystąpić do egzaminu poprawkowego. Poprawkowy egzamin okresowy można składać dwa razy. Datę egzaminu poprawkowego określa przewodniczący komisji egzaminacyjnej w uzgodnieniu z Dyrektorem lub Kierownikiem.
6. Gdy z egzaminu okresowego poprawkowego pracownik nie uzyska wyniku pozytywnego pracownik powinien zostać poddany egzaminowi weryfikacyjnemu.
7. Wyniki egzaminu okresowego odnotowuje się we właściwej części „Rejestru egzaminów pracownika”.

§ 15

Autoryzacja

1. Autoryzacja jest to sprawdzenie wiadomości i umiejętności pracownika posiadającego zdany odpowiedni egzamin kwalifikacyjny przed dopuszczeniem go do samodzielnej pracy na danym stanowisku.
2. Celem autoryzacji jest sprawdzenie praktycznej znajomości, a zwłaszcza:
 - 1) regulaminu pracy boczniczy kolejowej oraz odpowiednich działek z regulaminów technicznych posterunków dotyczących terenu stacji, układu torów i rozjazdów, rozmieszczenia posterunków technicznych i granic okręgów nastawczych zarządcy infrastruktury, w zakresie dotyczącym pracownika;
 - 2) miejscowych szczególnych warunków pracy,
 - 3) technicznego bezpieczeństwa pracy,
 - 4) budowy, obsługi i utrzymania urządzeń pojazdu trakcyjnego / wagonu,
 - 5) umiejętności samodzielnego wykonywania obowiązków na określonym stanowisku pracy.
3. Brak autoryzacji uniemożliwia dopuszczenie pracownika do samodzielnego wykonywania czynności na danym stanowisku.
4. Autoryzacji należy poddać pracowników Spółki w następujących przypadkach:
 - 1) przed dopuszczeniem do wykonywania samodzielnych czynności na przydzielonym stanowisku pracy,

- 2) zmiany miejsca pracy, typu pojazdu kolejowego lub rozszerzenia uprawnień na nowy typ pojazdu kolejowego;
 - 3) wprowadzenia zmian technicznych lub organizacyjnych mających wpływ na sposób wykonywania czynności w ramach przydzielonych obowiązków, tj. po zmianie warunków na wyznaczonym stanowisku pracy.
5. Autoryzację przeprowadzają wyznaczeni przez Spółkę pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje do przeprowadzenia autoryzacji.
- 1) Dopuszcza się przeprowadzenie autoryzacji dla rodzaju pojazdu kolejowego na wiele typów pojazdów kolejowych o podobnej konstrukcji. Przepis dotyczy stanowisk prowadzącego pojazdy kolejowe oraz kierownika pociągu.
6. W przypadku negatywnego wyniku autoryzacji, ponowną weryfikację umiejętności pracownika przed wyznaczeniem do samodzielnego wykonywania czynności na przydzielonym stanowisku należy poprzedzić przeszkoleniem praktycznym – czas trwania określa Dyrektor, Maszynista Instruktor lub wyznaczony przez Dyrektora pracownik merytoryczny.
7. Pracownik może dwukrotnie przystępować do autoryzacji poprawkowej. Do czasu uzyskania pozytywnej oceny, autoryzacji pracownik nie może być zatrudniony do samodzielnej pracy na stanowisku, na które nie uzyskał autoryzacji.
8. Znajomość odcinków linii kolejowych oznacza poznanie warunków technicznych tych odcinków lub całej linii, a przede wszystkim:
- 1) właściwych postanowień regulaminów technicznych posterunków ruchu należących do tych odcinków (całej linii), w zakresie niezbędnym do wykonywania pracy,
 - 2) rodzaju stosowanej blokady liniowej,
 - 3) kategoriami i usytuowaniem przejazdów kolejowo-drogowych;
 - 4) usytuowania sygnalizatorów i wskaźników,
 - 5) usytuowania posterunków ruchu oraz ogólnej znajomości układów torowych,
 - 6) profilu linii, lokalizacji mostów, tuneli oraz innych obiektów leżących w bliskiej odległości od torów.
9. Za nadzór nad aktualnością autoryzacji pracowników bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy Spółki.
10. Autoryzację pracowników odnotowuje się:
- 1) we właściwej części „Rejestru egzaminów pracownika”,
 - 2) dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego, lecz innych niż prowadzący pojazdy kolejowe – w „Upoważnieniach”.

§ 16

Doskonalenie zawodowe

1. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego obowiązani są poddawać się doskonaleniu zawodowemu.
2. Roczny wymiar godzinowy doskonalenia zawodowego jest określony w Załączniku nr 1 do niniejszej instrukcji. Jako jedną godzinę zajęć rozumie się 45 minut.
3. Osoby wyznaczone do przeprowadzania doskonalenia zawodowego muszą dysponować zarówno teoretyczną wiedzą fachową jak i doświadczeniem zawodowym z zakresu bezpieczeństwa ruchu kolejowego oraz eksploatacji i obsługi taboru, a w szczególności posiadać:
 - 1) wykształcenie, co najmniej średnie,

- 2) 3-letnie, praktycznego doświadczenie w zakresie odpowiadającym realizowanemu tematowi szkolenia,
- 3) zweryfikowane uprawnienia do prowadzenia szkoleń zawodowych (wskazane ukończenie odpowiedniego kursu w zakresie kształcenia dorosłych).
4. Dyrektor/Maszynista Instruktor lub wyznaczony przez dyrektora pracownik merytoryczny opracowuje „Tematykę doskonalenia zawodowego” na dany rok w uzgodnieniu z Pełnomocnikiem ds. Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem.
5. Prowadzący doskonalenie zawodowe sporządza wykazy obecności pracowników podlegających doskonaleniu zawodowemu.
6. Spółka przewiduje możliwość skierowania pracownika do innego pracodawcy lub wyspecjalizowanej jednostki szkoleniowej, w przypadku, gdy nie ma możliwości samodzielnego zorganizowania doskonalenia zawodowego.
7. Prowadzącym doskonalenie zawodowe w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem w transporcie kolejowym, powinien być Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem lub inna osoba posiadająca uprawnienia audytora wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem.
8. Pracownicy wyznaczeni do prowadzenia doskonalenia zawodowego zobowiązani są do:
 - 1) właściwego doboru treści, metod i środków nauczania,
 - 2) doboru formy organizacji zajęć,
 - 3) realizacji tematyki doskonalenia zawodowego, określonej w niniejszej instrukcji,
 - 4) przestrzegania dyscypliny przez uczestników doskonalenia zawodowego,
 - 5) kształtowania właściwych postaw zawodowych pracowników,
 - 6) dbania o bezpieczeństwo uczestników pouczenia ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie przepisów BHP.
9. Doskonalenie zawodowe powinno uwzględniać zagadnienia i tematykę odpowiednią dla określonego stanowiska pracy.
10. Doskonalenie zawodowe należy planować odrębnie dla poszczególnych stanowisk/ grup stanowisk.
11. W przypadku zbieżności tematyki doskonalenia zawodowego i możliwości połączenia dwóch lub kilku stanowisk w jedną grupę, dopuszcza się możliwość prowadzenia wspólnego doskonalenia zawodowego dla takiej grupy pracowników.
12. Pracownik nieobecny na doskonaleniu zawodowym w pierwszej kolejności powinien zostać skierowany na doskonalenie w innym terminie, o ile takie doskonalenie jest zaplanowane, a jeśli nie jest to możliwe, ma obowiązek uzupełnić wiedzę samodzielnie z zakresu zagadnień objętych doskonaleniem i poddać się sprawdzianowi wiedzy w okresie nie dłuższym niż dwa miesiące po ustaniu przyczyny nieobecności. Sprawdzenia wiadomości dokonują osoby uprzednio przeprowadzające doskonalenie zawodowe lub pracownicy wyznaczeni przez Dyrektora.
13. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności pracownika na doskonaleniu zawodowym, pracodawca podejmuje decyzję o zastosowaniu środków dyscyplinujących pracownika.
14. W okresie, w którym przeprowadzane są egzaminy okresowe nie powinno się przeprowadzać doskonalenia zawodowego.
15. Pracownicy wykonujący czynności z zakresu łączonych stanowisk podlegają doskonaleniu przewidzianemu dla tych stanowisk.

16. Doskonalenie zawodowe należy prowadzić w systemie: zajęcia 45 minut + przerwa 5 minut (w tym jedna przerwa 15 minutowa).

ROZDZIAŁ 3

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE, SZKOLENIA I EGZAMINY PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA STANOWISKU MASZYNISTY

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie świadectwa maszynisty z późn.zm.,
Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie licencji maszynisty, Rozporządzeniem w sprawie
ośrodków szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów

§ 17

Wymagania kwalifikacyjne

1. W Spółce pracę na stanowisku maszynisty, można powierzyć osobie pełnoletniej, która:
 - 1) posiada wymagane wykształcenie,
 - 2) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do pracy na stanowisku maszynisty, potwierdzoną orzeczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza Kolejowego Zakładu Medycyny Pracy lub lekarza Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej,
 - 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa umyślnego,
 - 4) posiada licencję maszynisty,
 - 5) zdała egzamin maszynisty potwierdzony świadectwem zdania egzaminu maszynisty,
 - 6) posiada wydane przez Spółkę świadectwo maszynisty,
 - 7) odbyła wymagane przygotowanie zawodowe przed sprawdzianem wiedzy i umiejętności i uzyskał wynik pozytywny ze sprawdzianu,
 - 8) posiada inne, dodatkowe uprawnienia, jeżeli do wykonywania określonych czynności na danym stanowisku pracy są one wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

§ 18

Licencja maszynisty

1. Licencję maszynisty może uzyskać osoba, która:
 - 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa umyślnego,
 - 2) ukończyła 18 lat,
 - 3) ma co najmniej wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe,
 - 4) spełnia wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 2,
 - 5) odbyła szkolenie na licencję maszynisty,
 - 6) zdała egzamin na licencję maszynisty nie później niż w terminie 24 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia, o którym mowa w pkt 5.
2. Posiadacz licencji maszynisty poddaje się badaniom lekarskim i psychologicznym oraz uzyskuje orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w rozporządzeniu wykonawczym w sprawie wymagań zdrowotnych, badań lekarskich i psychologicznych oraz oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności.
3. W przypadku nieuzyskania orzeczenia lekarskiego licencja maszynisty traci ważność.
4. Licencja maszynisty jest wydawana, w drodze decyzji, na okres 10 lat, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 13 z 19.01.2010, str. 1).

§ 19

Świadectwo maszynisty

1. Spółka Alza Cargo wydaje świadectwa maszynistom przez nią zatrudnionym lub świadczącym usługi na jej rzecz, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 36/2010 w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego.
2. Warunkiem niezbędnym do uzyskania świadectwa maszynisty jest:
 - 1) posiadanie licencji maszynisty,
 - 2) odbycie szkolenia przeprowadzonego zgodnie z przepisami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie świadectwa maszynisty z późniejszymi zmianami oraz zdanie egzaminu na świadectwo maszynisty, na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie egzaminów na licencję i świadectwo maszynisty – w przypadku kandydatów na maszynistów,
 - 3) odbycie szkolenia i złożenie z wynikiem pozytywnym sprawdzianu wiedzy i umiejętności przeprowadzonego w trybie określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie świadectwa maszynisty z późniejszymi zmianami – dotyczy maszynistów ubiegających się o uzyskanie kolejnego świadectwa maszynisty,
 - 4) uzyskanie orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnienie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wymagań zdrowotnych, badań lekarskich i psychologicznych oraz oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności z późn.zm.
3. Świadectwo maszynisty uprawniające do prowadzenia pociągu lub pojazdu kolejowego jest ważne jedynie na określoną w nim infrastrukturę kolejową i kategorię uprawnień. Rozróżnia się następujące kategorie uprawnień:
 - 1) kategoria A - obejmująca lokomotywy manewrowe, pociągi robocze, pojazdy kolejowe do celów utrzymaniowych i lokomotywy używane do manewrów,
 - 2) kategoria B - obejmująca przewóz osób lub rzeczy.
4. Świadectwo maszynisty może zawierać uprawnienie do prowadzenia pociągów lub pojazdów kolejowych we wszystkich kategoriach, o których mowa w ust. 3.
5. Spółka może cofnąć lub zawiesić w całości lub w części ważność świadectwa maszynisty, w przypadku, gdy przestanie ono spełniać warunki niezbędne do posiadania świadectwa.
6. Świadectwo maszynisty wygasa z mocy prawa z dniem rozwiązania lub wygaśnięcia umowy cywilnoprawnej lub innego stosunku prawnego wiążącego maszynistę ze Spółką.
7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, Spółka wydaje maszyniście odpis uzyskanego świadectwa maszynisty oraz inne dokumenty potwierdzające uzyskane kwalifikacje. Wzór uwierzytelnionego odpisu świadectwa uzupełniającego jest określony w załączniku nr III do Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 36/2010. Posiadanie uwierzytelnionego odpisu świadectwa uzupełniającego służy przedstawieniu informacji dotyczących kwalifikacji uzyskanych przez maszynistę, ale nie upoważnia do prowadzenia pojazdów.
8. Należy bezzwłocznie zaktualizować świadectwo maszynisty, jeżeli jego posiadacz uzyskał dodatkowe uprawnienia dotyczące pojazdu kolejowego lub infrastruktury kolejowej.

9. Spółka prowadzi elektroniczny rejestr świadectw maszynistów zgodny ze wzorem określonym w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie świadectwa maszynisty.
10. Prezes UTK może wystąpić do Spółki z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli maszynisty lub o zawieszenie ważności świadectwa maszynisty.
11. Spółka po otrzymaniu wniosku Prezesa UTK ma obowiązek podjąć stosowne działania, w szczególności skierować maszynistę na badania lekarskie lub poddać sprawdzeniu wiedzy i umiejętności w terminie 4 tygodni od dnia otrzymania wniosku, przedłożyć Prezesowi UTK sprawozdanie z wykonanych czynności.
12. Prezes UTK może wydać decyzję zakazującą prowadzenia pociągu lub pojazdu kolejowego przez maszynistę w okresie rozpatrywania w/w wniosku, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa ruchu kolejowego.
13. Maszynista może prowadzić pociąg lub pojazd kolejowy bez świadectwa maszynisty na określonej części infrastruktury kolejowej, pod warunkiem, że podczas jazdy obok niego znajduje się inny maszynista posiadający świadectwo maszynisty ważne na tej części infrastruktury kolejowej, w przypadku:
 - 1) zakłócenia ruchu kolejowego powodującego konieczność prowadzenia pociągów objazdem, w szczególności w przypadku robot na torach, zgodnie z ustaleniami zarządcy infrastruktury kolejowej,
 - 2) jednorazowych przewozów pociągami zabytkowymi,
 - 3) dostawy lub prezentacji nowego pociągu lub pojazdu kolejowego,
 - 4) szkolenia lub egzaminowania maszynistów.
14. Spółka udziela informacji Urzędowi Transportu Kolejowego na temat wydanych przez siebie świadectw maszynisty za pomocą prowadzonego przez Prezesa UTK Krajowego Rejestru maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe.
15. Szczegółowy tryb wydawania, aktualizacji, zawieszania i cofania świadectw maszynisty zawiera Procedura AC.12.00. „Wydawanie, aktualizacja, zawieszanie i cofanie świadectwa maszynisty”, która jest częścią Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Alza Cargo.

§ 20

Sprawdzian wiedzy i umiejętności

1. Sprawdziany wiedzy i umiejętności przeprowadzają egzaminatorzy Ośrodka szkolenia maszynistów i kandydatów na maszynistów, wpisanego do Rejestru ośrodków szkolenia prowadzonego przez Prezesa UTK zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie ośrodków szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów.
2. Sprawdziany wiedzy i umiejętności są przeprowadzane w zakresie znajomości:
 - 1) infrastruktury kolejowej z wyjątkiem bocznicy kolejowych – co 3 lata, a także po przerwie w prowadzeniu pojazdu kolejowego przekraczającej okres roku – na infrastrukturze kolejowej danego zarządcy infrastruktury;
 - 2) typu pojazdu kolejowego – co 3 lata, a także po przerwie w prowadzeniu określonego typu pojazdu kolejowego przekraczającej okres roku;
 - 3) języka obcego z uwzględnieniem terminologii stosowanej przy prowadzeniu ruchu kolejowego na sieci kolejowej innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej – co 3 lata, a także po przerwie w prowadzeniu pojazdu kolejowego na tej sieci kolejowej przekraczającej okres roku – w przypadku maszynistów, którzy prowadzą pociągi w ruchu transgranicznym.
 - 4) zagadnień związanych z techniką i organizacją ruchu, w tym również radiołącznością pociągową i techniką wykonywania manewrów, sygnalizacją kolejową, hamulcem kolejowym

oraz znajomością budowy i obsługi pojazdów kolejowych - co 3 lata, a także po przerwie w prowadzeniu pojazdu kolejowego przekraczającej okres roku - na infrastrukturze kolejowej danego zarządcy infrastruktury transgranicznej.

3. Niezależnie od terminów, o których mowa w pkt. 2, sprawdziany wiedzy i umiejętności przeprowadza się:

- 1) w trakcie szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty – w zakresie dotyczącym infrastruktury kolejowej danego zarządcy infrastruktury lub typu pojazdu kolejowego;
- 2) w przypadku zawieszenia świadectwa maszynisty;
- 3) W przypadku zawieszenia świadectwa maszynisty, jeżeli podstawą tego zawieszenia było uzyskanie orzeczenia lekarskiego potwierdzającego, że maszynista nie spełnia wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22b ust. 22 pkt 1 ustawy, albo nieuzyskanie przez maszynistę w wymaganym terminie orzeczenia potwierdzającego spełnienie tych wymagań i jeżeli od zawieszenia świadectwa maszynisty upłynął okres roku, sprawdziany wiedzy i umiejętności przeprowadza się po uzyskaniu przez maszynistę orzeczenia lekarskiego potwierdzającego, że maszynista spełnia te wymagania;
- 4) przed wydaniem świadectwa maszynisty maszyniście, który posiada odpis świadectwa maszynisty albo świadectwo maszynisty potwierdzające wykonywanie czynności na tym stanowisku u innego przewoźnika kolejowego lub zarządcy infrastruktury;
- 5) w przypadku rozszerzania uprawnień określonych w świadectwie maszynisty – w zakresie dotyczącym:
 - a) infrastruktury kolejowej danego zarządcy infrastruktury,
 - b) typu pojazdu kolejowego;
- 4 a) w przypadku uzyskiwania nowej kategorii lub podkategorii świadectwa maszynisty,
- 6) jeżeli przewoźnik kolejowy lub zarządca infrastruktury stwierdzi konieczność przeprowadzenia sprawdzianów wiedzy i umiejętności w celu zminimalizowania zagrożeń związanych z pracą maszynisty zidentyfikowanych w ramach dokonywanej oceny ryzyka, o której mowa w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 352/2009 (Dz. Urz. UE L 121 z 03.05.2013, str. 8, z późn. zm.)
- 7) pracodawca stwierdzi konieczność przeprowadzenia egzaminu u pracownika, który posiadał kwalifikacje do wykonywania czynności na stanowisku kolejowym u innego pracodawcy;
- 8) minęło więcej niż 4 lata od ostatniego egzaminu na świadectwo maszynisty lub ostatniego sprawdzianu wiedzy i umiejętności maszynisty - w przypadku wydawania prawa kierowania pojazdem kolejowym pracownikowi, o którym mowa w § 41 ust. 2 ryzyka. 2.

4. Dokładny zakres oraz przypadki, kiedy należy przeprowadzić sprawdziany wiedzy i umiejętności maszynisty określa szczegółowo obowiązujące Rozporządzenie w sprawie świadectwa maszynisty.
5. Pierwszy okresowy sprawdzian wiedzy i umiejętności maszynisty po wydaniu świadectwa maszynisty dla osób nowo zatrudnionych, przeprowadzić po trzech latach od wydania świadectwa maszynisty zgodnie z przepisami obowiązującego rozporządzenia w sprawie świadectwa maszynisty.
6. Przed przystąpieniem do sprawdzianu wiedzy i umiejętności maszynista odbywa szkolenie zgodnie z opracowanym przez Spółkę programem i zakresem przygotowania zawodowego. Odbycie zajęć odnotowane jest w formie Dziennika Zajęć (wzór wg ośrodka szkolenia).
7. Decyzję dotyczącą wyboru wariantu szkolenia podejmuje przeprowadzający je Maszynista Instruktor, uwzględniając doświadczenie zawodowe oraz kwalifikacje maszynisty.

8. Ilości godzin podane w poszczególnych wariantach szkoleń są ilościami minimalnymi i mogą zostać zwiększone. Decyzję o zwiększeniu ilości godzin w danym wariantcie szkolenia podejmuje Maszynista Instruktor po analizie kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego maszynisty.
9. Kierownik działu odpowiedzialnego za kwalifikacje wraz z Działem Przewozów ustalają termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia/egzaminu w ramach sprawdzianu wiedzy i umiejętności. Kierownik informuje w formie przyjętej wewnątrz organizacji maszynistę o terminie i miejscu przeprowadzenia szkolenia/egzaminu z wyprzedzeniem co najmniej na 7 dni przed terminem szkolenia.
10. Sprawdzian wiedzy i umiejętności polega na wykonaniu przez maszynistę jazdy pociągowej lub manewrowej po infrastrukturze kolejowej, której dotyczy sprawdzian wiedzy i umiejętności, typem pojazdu kolejowego przewidzianym dla danej kategorii świadectwa maszynisty.
11. Sprawdziany wiedzy i umiejętności odbywają się w obecności co najmniej jednego egzaminatora wpisanego do rejestru egzaminatorów.
12. Sprawdziany wiedzy i umiejętności mogą być zrealizowane z użyciem symulatora pojazdu kolejowego.
13. Po zakończeniu sprawdzianu, Ośrodek szkolenia maszynistów i kandydatów na maszynistów, przekazuje Spółce pisemną informację o jego wyniku (protokół, wg. wzoru Ośrodka Szkolenia).
14. Pracownik merytoryczny działu odpowiedzialnego za kwalifikacje odnotowuje w rejestrze świadectw maszynistów wynik egzaminu sprawdzianu wiedzy i umiejętności.

§ 21

Szkolenia okresowe

1. Harmonogram szkoleń maszynistów obejmuje co najmniej 24 godziny szkoleń okresowych podzielonych na co najmniej trzy sesje szkoleniowe w danym roku kalendarzowym. Godzina szkolenia okresowego jest równa 45 minutom.
2. Szkolenia maszynistów realizowane są przez Ośrodki szkolenia maszynistów oraz kandydatów na maszynistów na podstawie opracowanego przez Spółkę programu szkolenia.
3. Dyrektor/Maszynista Instruktor lub inny wyznaczony przez Zarząd pracownik merytoryczny opracowuje „Tematykę szkoleń okresowych/doskonalenia zawodowego” na dany rok w uzgodnieniu z Pełnomocnikiem ds. Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i przedstawia go do zatwierdzenia przez Zarząd.
4. Opracowując program szkoleń okresowych, uwzględnia się konieczność aktualizacji posiadanych przez maszynistów kompetencji oraz zapewnienie ciągłości realizacji procesu doskonalenia zawodowego maszynistów.
5. Zakres szkoleń okresowych powinien obejmować co najmniej następującą tematykę:
 - 1) dokumentacja dla maszynistów, o której mowa w technicznej specyfikacji interoperacyjności w zakresie podsystemu „Ruch kolejowy”;
 - 2) ryzyka, które dotyczą pracy na stanowisku maszynisty, zidentyfikowanych w ramach procesu zarządzania bezpieczeństwem przewoźnika kolejowego lub zarządcy infrastruktury;
 - 3) poważne wypadki, wypadki i incydenty – ze wskazaniem: przyczyn, skutków oraz zaleceń w zakresie poprawy bezpieczeństwa oraz zapobiegania poważnym wypadkom, wypadkom lub incydentom;
 - 4) zagadnienia dotyczące pracy na stanowisku maszynisty, które są istotne dla przewoźnika kolejowego lub zarządcy infrastruktury.

6. Dyrektor lub Kierownik, powiadamia pracowników o terminie szkoleń przed ich planowanym rozpoczęciem.
7. Prowadzącym szkolenia okresowe w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem w transporcie kolejowym, powinien być Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem lub inna osoba posiadająca uprawnienia audytora wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem w transporcie kolejowym.
8. Prowadzący szkolenia okresowe zobowiązani są do:
 - 1) właściwego doboru treści, metod i środków nauczania,
 - 2) doboru formy organizacji zajęć,
 - 3) realizacji tematyki pouczeń okresowych, określonej w niniejszej instrukcji,
 - 4) przestrzegania dyscypliny uczestników pouczeń okresowych,
 - 5) kształtowania właściwych postaw zawodowych pracowników,
 - 6) bieżącego prowadzenia dokumentacji i rejestrowania prowadzonych pouczeń okresowych,
 - 7) dbania o bezpieczeństwo uczestników pouczenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie przepisów BHP.
9. Tematykę szkoleń okresowych odnotowują instruktorzy prowadzący szkolenia w „Dziennikach szkoleń okresowych”. Dzienniki są przechowywane w dziale odpowiedzialnym za kwalifikacje personelu.
10. Prowadzący szkolenia okresowe sporządza wykazy obecności pracowników podlegających szkoleniom okresowym.
11. Szkolenia okresowe należy prowadzić w systemie: zajęcia 45 minut + przerwa 5 minut.
12. Pracownik zobowiązany jest do uczestniczenia w szkoleniach okresowych.
13. Pracownikowi nieobecnemu na szkoleniu umożliwia się odbycie szkolenia indywidualnego w innym ustalonym terminie, przypadającym najpóźniej w okresie miesiąca od dnia ustania przyczyny nieobecności pracownika.
14. W uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się możliwość przeprowadzania szkoleń okresowych w formie zdalnej z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji.

§ 22

Szkolenia z użyciem symulatora pojazdu kolejowego

1. Roczny wymiar godzinowy szkolenia realizowanego z użyciem symulatora pojazdu kolejowego obejmuje co najmniej 3 godziny szkolenia (w danym roku kalendarzowym). Jako jedną godzinę zajęć rozumie się 60 minut.
2. W przypadku maszynistów o stażu pracy poniżej 5 lat wymiar godzinowy szkolenia realizowanego z użyciem symulatora pojazdu kolejowego obejmuje co najmniej 4 godziny szkolenia (w danym roku kalendarzowym). Jako jedną godzinę zajęć rozumie się 60 minut.
3. Szkolenie z użyciem symulatora pojazdu kolejowego odbywa się na podstawie zatwierdzonego przez Spółkę programu szkolenia z użyciem symulatora pojazdu kolejowego, którego zakres jest dostosowany do kategorii i podkategorii świadectwa odbywającego szkolenie maszynisty.
4. Szkolenie z użyciem symulatora pojazdu kolejowego składa się z sesji.
5. Sesja polega na prowadzeniu pojazdu kolejowego na wybranej przez instruktora trasie i obejmuje co najmniej trzy zadania niestandardowe oraz co najmniej trzy sytuacje niebezpieczne wymienione w wykazie zadań niestandardowych i sytuacji niebezpiecznych objętych szkoleniem z użyciem symulatora pojazdu kolejowego określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie świadectwa maszynisty.

6. Dział odpowiedzialny za kwalifikacje kolejowe dokonuje analizy raportu ze szkolenia z użyciem symulatora pojazdu kolejowego pod względem popełnionych przez maszynistę błędów i nieprawidłowości.
7. Jeżeli zasadne, Dział odpowiedzialny za kwalifikacje kolejowe wydaje rekomendacje dotyczące dalszego doskonalenia zawodowego maszynisty w tym np. potrzebę objęcia pracownika obowiązkowymi konsultacjami, instruktarzem praktycznym, nadzorowanymi jazdami kontrolnymi, wcześniejszym skierowaniem na kolejne szkolenie z użyciem symulatora pojazdu kolejowego itp.
8. Realizacja działań, o których mowa w ust. 7, następuje po wcześniejszym ich uzgodnieniu z Działem zatrudniającym maszynistów.

§ 23

Konsultacje doraźne, instruktarz praktyczny

1. Maszynista Instruktor może udzielać wyjaśnień pracownikom drużyn trakcyjnych i innym pracownikom kolejowym w formie konsultacji.
2. W przypadkach koniecznych Maszynista Instruktor może przeprowadzić instruktaż praktyczny na stanowisku pracy, np. na pojeździe trakcyjnym, czy też w innym miejscu lub też dla pracowników, którzy dla podniesienia kwalifikacji winni zostać poddani instruktażowi jednorazowo lub okresowo.
3. W przypadku potrzeby objęcia obowiązkowymi konsultacjami lub instruktarzem praktycznym określonych pracowników, Dyrektor działu zatrudniającego maszynistów składa wniosek wraz z jego uzasadnieniem drogą elektroniczną do Dyrektora Bezpieczeństwa.
4. Po analizie wniosku, Dyrektor Bezpieczeństwa przedstawia opinię końcową wraz z rekomendacją w zakresie postępowania.
5. Maszynista Instruktor przeprowadza co najmniej jedną jazdę instruktarszą w miesiącu z pracownikami z rozpoczynającymi pracę na stanowisku maszynisty, przez okres jednego roku od chwili otrzymania przez maszynistę świadectwa maszynisty. Dotyczy to wyłącznie maszynistów o stażu pracy poniżej 5 lat.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1 ROCZNY WYMIAR SZKOLEŃ OKRESOWYCH I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

Lp.	Stanowisko	Ilość i termin *	Ilość godzin *
1.	Ustawiacz	2 cykle w roku	16 godz.
2.	Manewrowy	2 cykle w roku	16 godz.
3.	Rewident taboru	2 cykle w roku	16 godz.
4.	Kierownik pociągu towarowego	2 cykle w roku	16 godz.
5.	Prowadzący pojazdy kolejowe	2 cykle w roku	16 godz.
6.	Maszynista **	zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie świadectwa maszynisty	

* Minimalne ilości szkoleń i godzin, mogą zostać zwiększone wg. potrzeb wynikających z bieżącej działalności operacyjnej

** Maszynista – pracownik posiadający licencję i świadectwo maszynisty

	Nazwisko i imię	
	Zatrudniony na stanowisku	
Jednostka organizacyjna	Data urodzenia	Data rozpoczęcia pracy / świadczenia usługi

REJESTR EGZAMINÓW PRACOWNIKA AC

**Kwalifikacyjnych, weryfikacyjnych i okresowych oraz przeprowadzonych
autoryzacji**

ZŁOŻYŁ EGZAMINY:

I. Kwalifikacyjne, weryfikacyjne.

[illegible]

II. Okresowe	
--------------	--

[illegible]

III. Autoryzacje

[illegible]

ZAŁĄCZNIK NR 3 UPOWAŻNIENIE – WZÓR

11 ZL 2018

7. Egzamin okresowy/weryfikacyjny*: (na stanowisko) (data egzaminu) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 8. Egzamin okresowy/weryfikacyjny*: (na stanowisko) (data egzaminu) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 9. Egzamin okresowy/weryfikacyjny*: (na stanowisko) (data egzaminu) (podpis i pieczęć potwierdzającego) * Niepotrzebna skreślić - 4 -	 (stempel poduszki pracodawcy) UPOWAŻNIENIE NR Miejsce na fotografię (3 cm x 4 cm) Wydane na podstawie § 43 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 stycznia 2021 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 780, z późn. zm.) (podpis posiadacza) Uprawnia: (imię i nazwisko pracownika) (data i miejsce urodzenia) do wykonywania czynności na: (nazwa stanowiska) Wystawił: (data, podpis i pieczęć wystawcy) Symbol druku kolejnego zarachowana
---	---

1. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 2. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 3. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) - 2 -	4. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 5. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) 6. Autoryzacja na: (obszar, nazwa technicznego posterunku ruchu lub typ pojazdu kolejowego) (data dokonania autoryzacji) (podpis i pieczęć potwierdzającego) - 3 -
--	--

Po złożeniu format A7.

Uwaga: Dodawane do dokumentu upoważniającego strony zachowują kolejną numerację

Wykaz zmian:

Lp.	Dotyczy	Nr strony	Data wprowadzenia zmiany	Wprowadzający zmianę
1	Dostosowanie do aktualnych wymagań prawnych	1-50	07.07.2021	W. Traskiewicz W. Nastawny
2	Aktualizacja wzorów formularzy	21-50	07.07.2021	W. Traskiewicz W. Nastawny
3.	Aktualizacja aktów prawnych	Cały dokument	30.06.2022	W. Nastawny
4.	Dostosowanie do aktualnych wymagań prawnych	Cały dokument	17.01.2022	M. Napora
5.	Zmiany o charakterze redakcyjnym	Cały dokument	09.05.2023	M. Napora
6.	Zmiany o charakterze redakcyjnym, Dostosowanie do aktualnych wymagań prawnych	Cały dokument	30.11.2023	M. Napora
7.	Zmiany o charakterze redakcyjnym, Dostosowanie do aktualnych wymagań prawnych oraz zaleceń Prezesa UTK	Cały dokument	18.09.2024	M. Napora
8.	Dodano pkt. 5 w § 20	19	15.07.2025	M. Napora
9.	Dostosowanie do aktualnych wymagań prawnych	Cały dokument	31.03.2026	D. Zawada W. Traskiewicz

